

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ





سنجش مبتنی بر عملکرد

استفاده از روبریک‌ها

چاشنی‌ای
برای سنجش

اداره تکنولوژی و گروه‌های آموزشی استان آذربایجان شرقی

گروه توسعه شایستگی‌های حرفه‌ای معلمان دوره دوم متوسطه نظری

سنجش مبتنی بر عملکرد چیست؟

- سنجش مبتنی بر عملکرد، شکلی از آزمودن است که نیازمند این است که دانش‌آموزان به‌جای صرف پاسخ‌گویی از یک لیست آماده، **تکلیفی را انجام دهند**.

- سنجش مبتنی بر عملکرد همچنین معروف است به:

- ✓ سنجش معتبر
- ✓ سنجش جایگزین
- ✓ یادگیری فعال و
- ✓ سنجش عملکردی

ویژگی‌های این نوع سنجش

- قلم و کاغذی وجود ندارد.
- چهارگزینه‌ای نیست.
- مقیاس اندازه‌گیری پیش از شروع ارائه می‌گردد.
- بازپاسخ است.
- تمارینی وجود دارد.
- تکالیف بسط داده شده وجود دارند.
- پوشه کار نیز وجود دارد و ترکیبی از تکالیف موردنیاز و بهترین کارهای انجام شده ارائه می‌گردند.
- از مهارت‌های تفکر سطح بالا استفاده می‌شود.
- ترکیبی از آموزش‌های کلاسی وجود دارد.
- تأمل در دانش‌آموز رخ می‌دهد.
- تجارب واقعی و عملی فرد در زندگی گنجانده می‌شوند.

معلم نحوه‌ی تعیین، تمرکز، تشخیص و ترسیم تصاویر اشیا در اسلایدهای شیشه‌ای (لام) را تدریس می‌کند.



- در پایان سنجش واحد، دانش‌آموزان می‌توانند بخش‌های میکروسکوپ به تصویر کشیده‌شده را نام‌گذاری کنند و به سوالات چندگزینه‌ای در مورد تاریخچه‌ی میکروسکوپ پاسخ دهند.

تفکر؟؟؟

نمونه سؤال در درس پرورش مهارت‌های شناختی و خلاق کودک

- برای هر یک از اعضای زیر یک وظیفه بنویسید:
 - مغز:
 - نورون:
 - دندریت:
 - سیناپس:
 - مخچه:
- معلم از آزمون‌های مداد- کاغذی استفاده می‌کند تا درک ساختار مغز توسط دانش‌آموزان را بسنجد.

تفکر؟؟؟



نمونه سؤال در درس زیست‌شناسی

• تاکنون آنچه را که از واحد یادگیری یک آموخته‌اید به‌طور خلاصه در قالب یک نمودار نشان دهید.

• در زندگی شخصی یا اجتماعی با مهم‌ترین مشکلی که مواجه شده‌اید را در یک پاراگراف توضیح داده سپس بر اساس مراحل روش علمی آن را تشریح نمایید که چگونه با استفاده از روش علمی آن را حل نموده‌اید. (هر یک از مراحل به‌طور مجزا توضیح داده شود)

تفکر؟؟؟



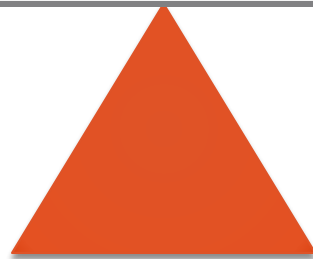
سنتی در مقابل عملکردی

طبقه‌بندی کردن
مقایسه کردن
تجزیه و تحلیل کردن
ارزشیابی

یادآوری
شناسایی
فهرست کردن
جور کردن

آیا می‌توانید از آن استفاده کنید؟

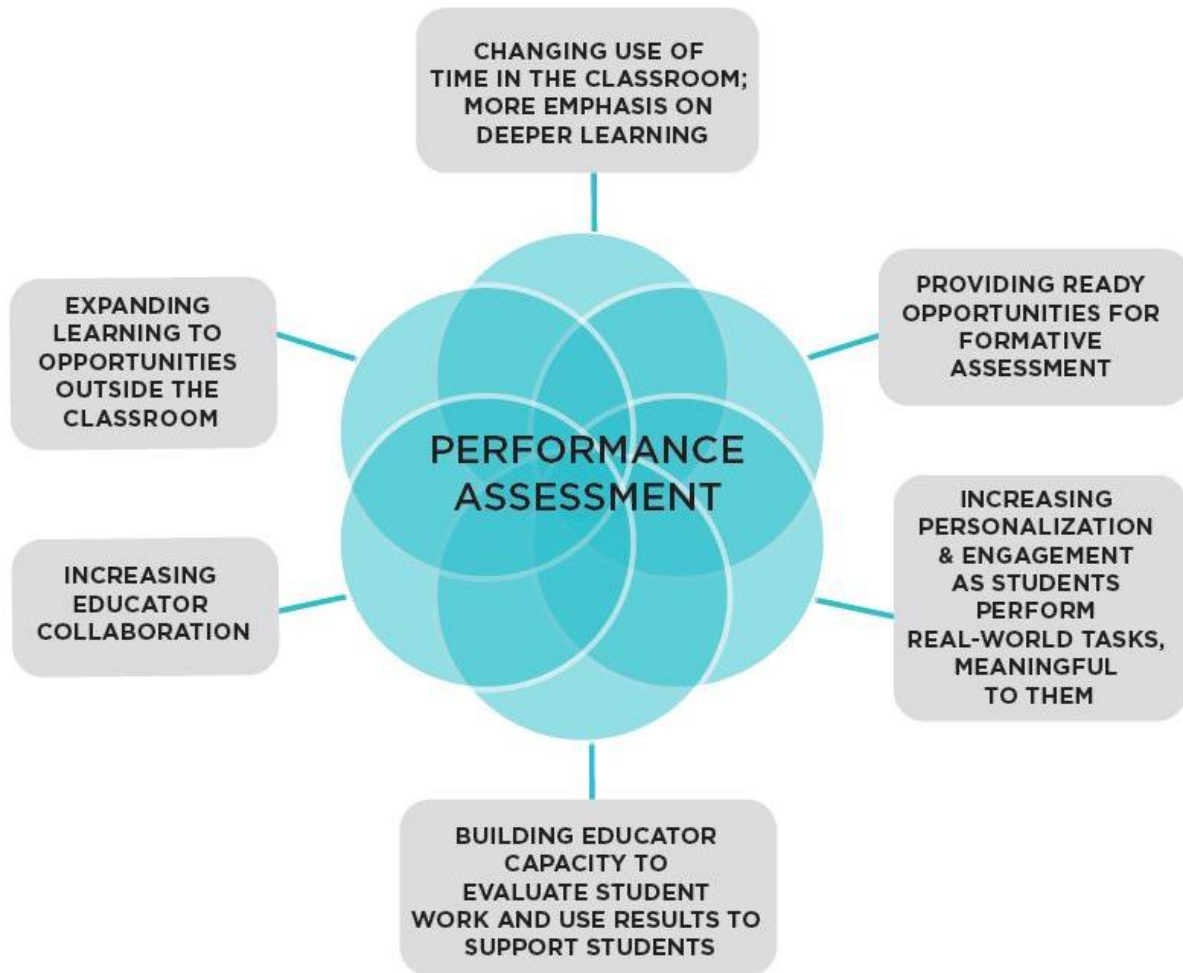
آیا آن را می‌شناسید؟



شما باید از خودتان سؤالاتی بپرسید و به آن سؤالات مثل موارد زیر پاسخ دهید:

- آیا تکالیف به طور صحیحی با نتایجی که قصد اندازه‌گیری آن را داریم، منطبق است؟
- آیا تکلیف نیازمند این است که دانش‌آموزان از مهارت‌های تفکر انتقادی باتوجه به طبقه‌بندی بلوم استفاده کنند؟
- آیا تکلیف آن قدر ارزشمند است که وقت آموزشی صرف آن گردد؟
- آیا سنجش از تکالیف درگیر ساختن رگرفته از دنیای واقعی استفاده می‌کند.
- آیا تکالیف عاری از سوگیری هستند؟
- آیا تکلیف معتبر است؟
- آیا انجام تکلیف امکان‌پذیر است؟
- آیا تکلیف به طور شفاف تعریف شده است؟

اثر چندگانه سنجش‌های عملکردی





مزایا و معایب ارزیابی مبتنی بر عملکرد چیست ؟

مزایا:

- بیش از یک پاسخ صحیح دارد.
- راه‌حل‌های **خلاقانه** دارد.
- اهداف دوره‌ای بسیار بالا را اندازه‌گیری می‌کند.
- **تکالیف زندگی / دنیای واقعی**

معایب:

- اهداف یادگیری کم‌تری را مطرح می‌کند / **زمان فشرده**
- برای دانش‌آموزانی که عادت به حفظ کردن دارند، می‌تواند آزاردهنده باشد.
- ایجاد معیار شفاف‌ی که بیانگر سطوح شایستگی باشد، **نیازمند صرف زمان و تمرین** است.



روبیک (مقیاس اندازه‌گیری) چیست؟

• یک مجموعه انتظارات و معیارهای شفاف که

✓ سطوح متفاوت عملکرد را توصیف می‌کنند.

• روش نظام‌مند نمره‌دهی به کار دانش‌آموز که

✓ موجب افزایش اعتبار و پایایی سنجش‌های دوره می‌شود.

امتیاز	ارزشیابی (PDE)
4	Advanced
3	Proficient
2	Basic
1	Below basic

امتیاز	ارزشیابی
۳	بالتر از حد انتظار
۲	در حد انتظار
۱	پایین تر از حد انتظار

ADVANCED

Denotes superior performance

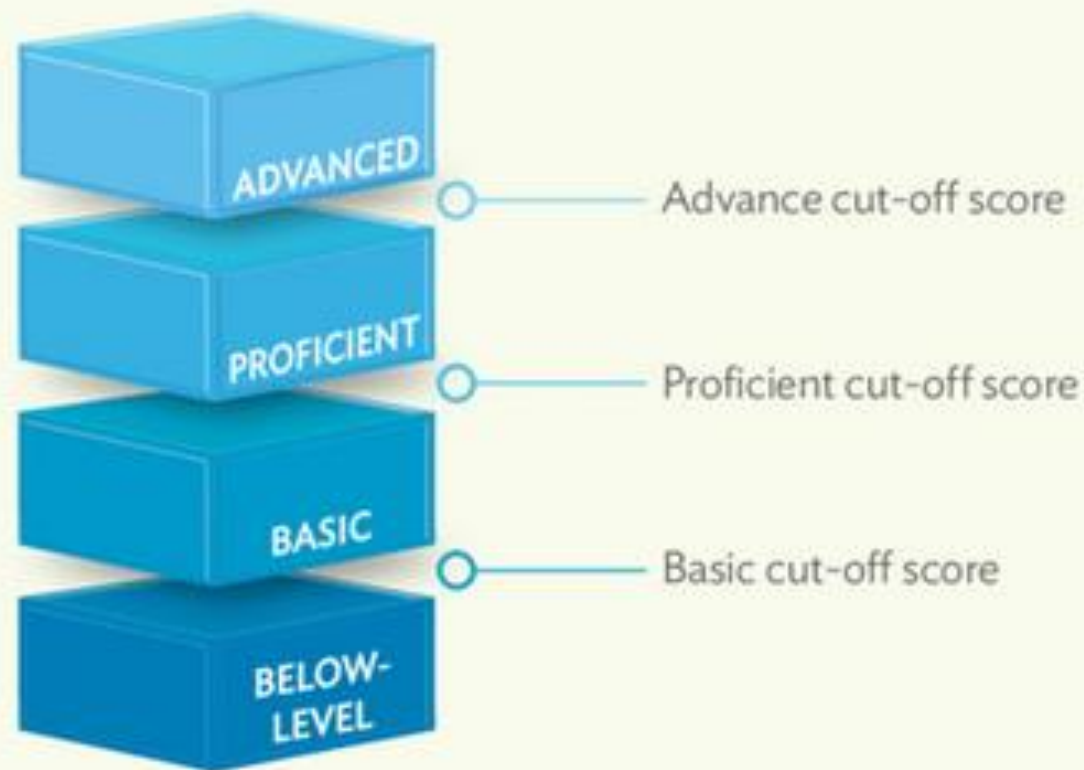
PROFICIENT

Represents solid academic performance

BASIC

Denotes partial mastery of prerequisite knowledge and skills that are fundamental for proficient work

BELOW-BASIC



Source: Adapted from Kim et al. 2010.

عنوان پودمان	تکالیف عملکردی (واحدهای یادگیری)	استاندارد عملکرد (کیفیت)	نتایج مورد انتظار	شاخص تحقق	نمره	
پودمان ۱: کلیات آموزش و پرورش پیش از دبستان	تحلیل آموزش و پرورش پیش از دبستان	تحلیل کلیات آموزش و پرورش پیش از دبستان با استفاده از منابع علمی و آموزشی معتبر، آیین نامه ها، دستورالعمل های وزارت آموزش و پرورش و سازمان بهزیستی کشور	بالاتر از حد انتظار	۱- تحلیل اهمیت و ضرورت آموزش و پرورش پیش از دبستان ۲- کاربرد اهداف آموزش و پرورش پیش از دبستان در فعالیت های آموزشی ۳- مقایسه تاریخچه آموزش و پرورش پیش از دبستان در ایران و جهان ۴- مقایسه انواع مراکز پیش از دبستان با یکدیگر ۵- تهیه فهرست وظایف کارکنان مراکز پیش از دبستان ۶- تعیین تشابهات و تفاوت های نظرات پیشگامان آموزش پیش از دبستان در جهان و ایران	۳	
	تحلیل عناوین و وظایف کارکنان مراکز پیش از دبستان			در حد انتظار	۱- تحلیل اهمیت و ضرورت آموزش و پرورش پیش از دبستان ۲- کاربرد اهداف آموزش و پرورش پیش از دبستان در فعالیت های آموزشی ۳- مقایسه تاریخچه آموزش و پرورش پیش از دبستان در ایران و جهان ۴- تهیه فهرست وظایف کارکنان مراکز پیش از دبستان	۲
				پایین تر از حد انتظار	توانایی انجام دو شاخص از شاخص های در حد انتظار	۱
	نمره مستمر از ۵					
	نمره شایستگی پودمان					
	نمره پودمان از ۲۰					

عنوان پودمان	تکالیف عملکردی (واحدهای یادگیری)	استاندارد عملکرد (کیفیت)	نتایج مورد انتظار	شاخص تحقق	نمره
اهمیت، اهداف و عناصر ارتباط	۱- تحلیل اهمیت ارتباط مؤثر و عوامل شخصیتی اثر گذار در آن ۲- تعیین عرصه‌های چهارگانه ارتباط مؤثر و تحلیل تأثیر متقابل آنها	برقراری ارتباط و انتقال پیام براساس عوامل شخصیتی تاثیرگذار در عرصه‌های چهار گانه	بالاتر از حد انتظار	برقراری ارتباط و انتقال پیام در محیط‌های متفاوت	۳
			در حد انتظار	برقراری ارتباط و انتقال پیام در محیط‌های ساده	۲
			پایین‌تر از حد انتظار	برقراری ارتباط	۱
نمره مستمر از ۵					
نمره شایستگی پودمان					
نمره پودمان از ۲۰					

دو دلیلی که استفاده از **مقیاس اندازه‌گیری**

مهم است را نام ببرید.





۵ دلیل برای استفاده از مقیاس اندازه‌گیری

- **مقیاس اندازه‌گیری به دانش‌آموزان می‌گوید که باید کارشان را با دقت انجام دهند.** اطلاعات در مورد کیفیت قابل‌انتظار برای انجام تکلیف به دانش‌آموزان ارائه می‌گردد.
- **مقیاس اندازه‌گیری استانداردها را تعیین می‌کند.** دانش‌آموزان از قبل می‌دانند که باید تلاش کنند تا به سطح خاصی از پیشرفت دست یابند.
- **مقیاس اندازه‌گیری انتظارات را شفاف می‌کند.** وقتی سطوح به زبان شفاف توصیف شود، همه می‌دانند چه چیزی موردنیاز است. کیفیت کار دانش‌آموز بهبود خواهد یافت.
- **مقیاس اندازه‌گیری به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا مسئولیت یادگیری خود را بر عهده بگیرند.** دانش‌آموزان از مقیاس اندازه‌گیری برای کمک به مطالعه‌ی مواردی که معلمان به آن ارزش می‌نهند، استفاده می‌کنند.
- **مقیاس اندازه‌گیری برای سایر ذی‌نفعان ارزشمند است.** هر فردی نظیر همکاران، والدین و اعضای جامعه مقیاس اندازه‌گیری را می‌بینند و از نمره دانش‌آموز بر اساس مقیاس اندازه‌گیری و میزان تسلط بر محتوا آگاه می‌شوند.



انواع تکالیف عملکردی

- **حل مسئله:** تفکر انتقادی و حل مسئله مهارت‌های مهمی هستند که باید توسط یادگیرندگان تقویت و توسعه یابد.
- **تکمیل یک پژوهش:** یک تکلیف پژوهشی تکلیفی است که از دانش‌آموزان خواسته می‌شود جهت درک خود از موضوع یا مبحث مورد نظر اطلاعاتی جمع‌آوری کنند.
- **تعیین یک موقعیت:** در این تکلیف، دانش‌آموزان لازم است در خصوص یک موقعیت تصمیم بگیرند.
- **تکلیف نشان دادن:** این تکلیف نشان می‌دهد که دانش‌آموزان چگونه دانش و مهارت‌های تکمیل تکالیف پیچیده معین را نشان می‌دهند.



انواع تکالیف عملکردی (ادامه)

- **توسعه نمایشگاه‌ها:** نمایشگاه‌ها ارائه بصری یا نمایش‌هایی هستند که دارای توضیح مختصر یا بدون شرح از سازندگان هستند.
- **تکلیف ارائه:** این یک کار یا تکلیفی است که در مقابل مخاطب اجرا می‌شود.
- **عملکردهای سنگ‌بنا (capstone):** این تکالیف در انتهای یک برنامه مطالعاتی رخ می‌دهد.
- این عملکردها اغلب چندوجهی است؛ به این معنی که یک ارائه یا عملکرد، یک مقاله و تحقیق وجود دارد و همه با هم جمع می‌شوند تا پروژه کامل را بسازند.

زلف سخن جو پچھد در زلف ماہر ویان
پہ پہ

گفتار نمی پذیرد بایان تا قیامت
پہ پہ